

Школска 2016/2017. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
Књижевна олимпијада

II разред

Шифра: _____

1.	<p>Прочитај следећи текст и на линијама напиши име аутора, наслов дела и име јунака о коме је реч.</p> <p>Живот београдске периферије, на којој расте овај јунак, темељи се на принципу јачег и доминације силе. Тај принцип условљава стално насиље на које се јунак, сасвим природно, толико навикава, да га схвата као једини могући начин битисања, као норму постојања. Чак и када следећа жртва насиља постане његова сестра, он не преосмишљава ситуацију. Смрт сестре изазива жељу за осветом и кажњавањем кривца, а не подстицај да се одрекне силе и насиља.</p> <p>Име и презиме аутора: _____;</p> <p>Наслов дела: _____;</p> <p>Пуно име јунака: _____.</p>													
2.	<p>Поред имена јунака допиши број испред имена писца, у чијем делу се тај јунак појављује. Два аутора су вишак.</p> <table border="0" style="width: 100%;"><tr><td style="width: 50%;">а) Клеард_____</td><td style="width: 50%;">1. Драгослав Михаиловић</td></tr><tr><td>б) Каробкин_____</td><td>2. Бранислав Нушић</td></tr><tr><td>в) Срета_____</td><td>3. Н. В. Гогољ</td></tr><tr><td>г) Суља Пандур_____</td><td>4. Лав Толстој</td></tr><tr><td></td><td>5. Симо Матавуљ</td></tr><tr><td></td><td>6. Радоје Домановић</td></tr></table>	а) Клеард_____	1. Драгослав Михаиловић	б) Каробкин_____	2. Бранислав Нушић	в) Срета_____	3. Н. В. Гогољ	г) Суља Пандур_____	4. Лав Толстој		5. Симо Матавуљ		6. Радоје Домановић	
а) Клеард_____	1. Драгослав Михаиловић													
б) Каробкин_____	2. Бранислав Нушић													
в) Срета_____	3. Н. В. Гогољ													
г) Суља Пандур_____	4. Лав Толстој													
	5. Симо Матавуљ													
	6. Радоје Домановић													
3.	<p>Прочитај следећи опис и на линији напиши назив књижевног термина на који се односи.</p> <p>Означава спој неспојивог, смешног и тужног, комичног и трагичног, лепог и ружног, људског и нељудског. Заснива се на искривљеним и карикатурално-фантастичним представама које не изазивају смех, већ осећање ужаса и страха.</p> <p style="text-align: center;">_____</p>													
4.	<p>На основу одломка препознај о ком књижевном јунаку је реч. Његово име напиши на линији.</p> <p>„Асли и није он човек к’о што су други људи [...] У студеној брвнари он сједи са капом од међедине на глави, умотан до под пазуха, само му руке вире, помодриле од студени, а он једнако струже оно камење, па пише нешто; па струже, па пише. Све тако. Ја отоварим, а он гледа у мене оним зеленим очима, а обрве му се накостиријешиле, би рек’о прождријеће те. А нит говори нит ромори. Оно никад нисам видио. И, људи моји, колико се намучи, ето годину и по, а кад би готов, пође у Стамбул и превезосмо га на скели, одљума на оном коњу: ама да се једном обазрије јал’ на нас јал’ на ћуприју! Јок!”</p> <p style="text-align: center;">_____</p>													
5.	<p>Пажљиво прочитај дефиницију и одреди о којој књижевној врсти је реч.</p> <p>Под овим термином данас се најчешће подразумева краћа прозна форма једноставне и сажете фабуле. У њој се појављује релативно мали број ликова. Карактерише је и упечатљив обрт, по коме се прича памти. Представници ове врсте у светској књижевности су Бокачо, Чехов, Мопасан, и др., а у српској књижевности Матавуљ, Андрић, Кочић, и други.</p> <p>_____</p>													

6.	<p>У датом одломку из приповетке „Аска и вук” Иве Андрића подвуци реченицу која је улез.</p> <p>За жртву то су били неочекивани чудни тренуци, негде између самртног ужаса, у ком је већ била потонула, и незамисливе, кржаве и коначне чињенице која се крије иза речи – смрт. То је већ премрлој Аски остављало нешто мало времена и тамо где је мислила да га више нема и не може бити, али тако мало да је то једва личило на време. А та прича као да жели, попут причања легендарне Шехерезаде, да завара крвника да одложи неминовност трагичног удеса који нам прети, и продужи илузију живота и трајања. То јој је дало снаге за покрет, али то није био покрет одбране, јер за њега није била способна.</p>	
7.	<p>На основу биографских података одреди о ком књижевнику је реч.</p> <p>Овај аутор био је један од најзначајнијих српских писаца 18. века. Био је песник, историограф, богослов, ликовни уметник. Остао је запамћен и као аутор првог словенског буквара код нас, првих уџбеника латинског језика и калиграфије, и др. Историја књижевности га памти и као покретача првог српског часописа који је изашао у Венецији, 1768. године.</p> <p style="text-align: right;">_____</p> <p style="text-align: right;">(пуно име и презиме)</p>	
8.	<p>Прочитај следећи одломак и на линијама напиши име и презиме аутора, наслов дела и назив врсте стиха, као у подвученим примерима.</p> <p>„А по каљавом друму, погружен у смерној туги, <u>Убоги спровод се креће. Мршаво, малено кљуше</u> <u>Лагано таљиге вуче, а врат је пружио дуги -</u> <u>И киша досадно сипи, и спровод пролази тако,</u> Побожно и полако.”</p> <p style="text-align: center;">_____;</p> <p style="text-align: center;">(име и презиме песника) _____ (назив врсте стиха)</p> <p style="text-align: center;">_____.</p> <p style="text-align: center;">(наслов песме)</p>	
9.	<p>На основу датог примера, одговори на захтеве који следе.</p> <p>„Од Илије млада оста љуба, млада љуба од петнаест дана; мог Стојана млађа оста љуба, млађа љуба од недеље дана. Моја снаша адамско кољено, чекала га за девет година и десете за седам мјесеци данас ми се млада преудаје”</p> <p style="text-align: center;">(Заокружи тачне одговоре.)</p> <p>А) Песму из које потиче овај одломак Вук је одредио као песму: а) старијих; б) средњих; в) новијих времена.</p> <p>Б) Савремена класификација означила би је као усмену творевину која припада: а) хајдучком тематском кругу; б) ускочком тематском кругу; в) тематском кругу песама о Другом косовском боју; г) тематском кругу песама о Првом српском устанку.</p>	

10.	<p>Шта је асонанца? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) Стилска фигура која настаје понављањем истог вокала унутар стиха или реченице. б) Стилска фигура која настаје понављањем истих или сличних сугласничких група у низу речи. в) Стилска фигура која настаје понављањем почетне речи у оквиру два или више узастопних стихова. г) Стилска фигура која настаје низањем израза при чему се изостављају везници.</p>	
11.	<p>Шта подвучена реч у одломку означава? Заокружи број испред тачног одговора.</p> <p>У хану, код вишеградске <u>ђумрукане</u>, сакупило се, мало-помало, доста путника. Мали притоци Дрине набујали су и однијели дрвени мост на путу у Прибој и подрвали путеве на неколико мјеста. Мост су градили тесари, а пут оправљали аргати и робијаши. А сви који су из Сарајева путовали на исток, заустављали су се у хану крај <u>ђумрукане</u> и чекали да се догради мост и како-тако оправе путеве.</p> <p>1. раскрсница 2. гостионица 3. царинарница 4. продавница (трговина)</p>	
12.	<p>Поред наведених књижевних дела напиши прецизан назив књижевне врсте којој дело припада.</p> <p>а) <i>Смрт Смаил-аге Ченгића</i> _____</p> <p>б) „Бановић Страхиња” _____</p>	
13.	<p>Заокружи слово испред комбинације оних стилских фигура које препознајеш у наведеном одломку:</p> <p>„Зар мени јадном сва та дивота? Зар мени благо толико све? Зар мени старом, на дну живота, та златна воћка што сад тек зре? Ох, слатка воћко танталска рода, што ниси мени сазрела пре?”</p> <p>а) анафора, контраст, метафора, асиндет; б) метафора, анадиплоза, контраст, апострофа; в) анафора, антитеза, метафора, апострофа; г) епифора, антитеза, метафора, апострофа:</p>	
14.	<p>На линији испод текста одреди облик казивања (форму приповедања) који запажаш у подвученом тексту.</p> <p>– Нина. Увек вама на служби! – одговара она насмејано и пословно, док ми предаје киту ружа. Управо хоћу да јој кажем: „<u>До виђења, Нина! Останите увек тако лепо!</u>”, али ту, одједном, осетих како и у том призору од самог сјаја и мириса наступа таман и мучан тренутак.</p> <p>_____</p>	
15.	<p>Које године је Иво Андрић добио Нобелову награду за књижевност? _____</p>	

16.	<p>Један је од токова у развоју европског реализма, који се одликује уношењем поетских елемената у реалистичку слику света. Писци настоје да поред материјалне стварности прикажу и оно духовно, невидљиво. Посебно место у карактеризацији јунака заузима психолошка мотивација, а у приповедању се опажа појачано присуство лирских мотива. У нашој књижевности присутан је у делима Стевана Сремца и Лазе Лазаревића.</p> <p>Овај ток у развоју реализма назива се:</p> <p>а) психолошки реализам; б) поетски реализам; в) фолклорни реализам. (Заокружи слово испред тачног одговора.)</p>	
17.	<p>Подваци појмове који се односе на Хомерове епове „Илијада” и „Одисеја”. Има их четири.</p> <p>хексаметар; епски десетерац; инвокација; словенска антитеза; питање ауторства, начина и времена настанка епова; in medias res; колективно ауторство;</p>	
18.	<p>Народна приповетка „Немушти језик” представља изузетан пример синкретичности (узајамне повезаности) жанрова усмене књижевности. У њој се преплићу одлике:</p> <p>а) народне бајке и басне; б) народне бајке и приче о животињама; в) народне бајке и етиолошког предања;</p>	
19.	<p>Пажљиво прочитај следеће реченице. Испред тачних одговора заокружи Т, а испред нетачних Н.</p> <p>а) Светозар Марковић у свом тексту „Певање и мишљење” износи похвалу романтичарском песничком надахнућу; Т Н б) Текстови „Певање и мишљење” и „Реалност у поезији” штампани су исте године у <i>Матици</i>. Т Н в) За текстове „Певање и мишљење” и „Реалност у поезији” може се рећи да представљају манифесте српског реализма. Т Н</p>	
20.	<p>Разлика између народне приповетке и народног предања је у томе што се:</p> <p>а) у предања верује, а у приповетке не; б) у приповетке верује, а у предања не; в) предања предају, а приповетке приповедају; г) приповетке записују, а предања не.</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____

РЕШЕЊА ТЕСТА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	<i>Кад су цветале тикве</i> Драгослав Михаиловић (Признаје се само пуно име и презиме) Љуба Врапче/ Љуба Шампион/ Љуба Сретеновић	Два или три тачна одговора 1 бод..
2.	а) 6. б) 3. в) 2. г) 1.	Три или четири тачна одговора 1 бод..
3.	Гротеска/гротескно	1 бод
4.	неимар (Италијан)	1 бод
5.	новела (Реч је о новели.)	1 бод
6.	<u>А та прича као да жели, попут причања легендарне Шехерезаде, да завара крвника да одложи неминовност трагичног удеса који нам прети, и продужи илузију живота и трајања.</u>	1 бод
7.	Захарија (Захарије) Орфелин (Признаје се само пуно име и презиме)	1 бод
8.	Војислав Илић (Признаје се само пуно име и презиме) <i>Сиво, суморно небо</i> хексаметар (редослед је произвољан)	Два или три тачна одговора 1 бод.
9.	А. б) средњих (времена) Б. б) ускочком (тематском кругу)	Два тачна одговора 1 бод.
10.	а) Стилска фигура која настаје понављањем истог вокала унутар стиха или реченице.	1 бод
11.	3. царицарница	1 бод
12.	а) спев, поетски спев/еп б) народна епска (јуначка) песма	Два тачна одговора 1 бод.
13.	в) анафора, антитеза, метафора, апострофа;	1 бод.
14.	унутрашњи монолог	1 бод
15.	1961. (године)	1 бод
16.	Б)	1 бод

17.	<u>хексаметар;</u> <u>инвокација;</u> <u>питање ауторства, начина и времена настанка епова;</u> <u>in medias res;</u>	Четири тачна одговора 1 бод.
18.	б) народне бајке и приче о животињама	1 бод
19.	а) Н б) Н в) Т	Два или три тачна одговора 1 бод.
20.	а) у предања верује, а у приповетке не	1 бод

